

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
-------------	---

I. WODA

Prapremiery i początki: ukochany <i>Wujaszek Jaś</i>	25
Krakowska tragedia „cichych ludzi”, 1906	26
Dygresja I o przekładzie tytułów	30
Lwowska „smętna poezja”, 1906	36
Warszawski dramat „mroków życia rosyjskiego”, 1908	39
Łódzki sezon czechowowski Zelwerowicza. Prapremiera <i>Trzech siostr</i> , 1909 ..	42
<i>Wujaszek Jaś</i> w „akulturalnym” Lublinie, 1910	44
Dygresja II o porażeniu woli, tęsknicy i rosyjskim rozumieniu losu	46
Dwudziestolecie międzywojenne: „trupi zapach” <i>Wiśniowego sadu</i>	61
O ile niżej stoi Czechow-dramaturg od Czechowa-humorysty!	64
Dramaturg odbierający wszelką otuchę	66
Trochę spleśniała wisienka, 1937	71
Dygresja III o hierarchii społecznej	80

II. OGIEŃ

W blasku odczytań socrealistycznych	89
„Promienny optymista”	90
Redutowiec Iwo Gall na prokrustowym łożu socrealizmu, 1948	96
Mchata wuja Bronia, 1949	107
Optymistyczny smutek <i>Wujaszka</i> , 1953	116
Wdrażanie systemu Stanisławskiego a Czechow	125
Koncepcja afirmująca	134
Koncepcja heroiczna	135
Tradycyjny kształt teatralny „świeżej” dramaturgii	137
Jak hartowano Czechowa	140
Zimne piekło teatru absurdu	142
„Intelektualny Czechow” Grotowskiego	145
„Odpoetyzowany Czechow” Jarockiego	154
Między tradycyjnym aktorstwem a awangardową dekoracją	159
Na ruszcie groteski	171
„Nowoczesna arlekinada” Hanuszkiewicz	179

Maciej Prus: komedia „na zabitej deskami prowincji”, <i>Wiśniowy sad</i> , 1976	188
Dygresja IV o drewnie	193
Radziecka „koncepcja negatywna” lat trzydziestych a polska „koncepcja groteskowa” lat siedemdziesiątych	196
Preteksty realizmu poetyckiego	199
Przegrana inteligencja w <i>Trzech siostrach</i> Erwina Axera, 1963	202
Zmarnowane życie. <i>Wujaszek Wania</i> Kazimierza Dejmka, 1968	213
Dystans, chłód, spokój. <i>Wiśniowy sad</i> Jerzego Jarockiego, 1975	222
Dygresja V o przekładach „teatralnych” i „literackich”	228
Kanon Bardinięgo	230
„Sprawne” spektakle czechowowskie	238
Burzliwe dwudziestolecie teatralne	241
Dygresja VI o muzyczności	250
W enklawie „przyzwoitych przedstawień”	265
Przez beckettowską optykę egzystencjalną	271
Symboliczny <i>Wiśniowy sad</i> Babickiego, 1985	271
„Wydrążone” <i>Trzy siostry</i> Kelma, 1987	274
Wczytując się w Czechowa	277
Powściągliwe <i>Trzy siostry</i> Nyczaka, 1985	277
Pastelowy <i>Wiśniowy sad</i> Warmińskiego, 1986	280
Ceniony dawca repertuaru	284

III. TRĄBY MOSIĘŻNE

Współczesność: tradycja, dekonstrukcja, aktualizacja	291
<i>Czajka</i> zwana też <i>Mewa</i>	294
... jako opowieść o życiu i miłości	299
<i>Mewa</i> „bez zbytnich ambicji odkrywczych”, 1977	299
<i>Mewa</i> z ambicją na tradycyjność, 2003	301
... jako opowieść o twórcach i twórczości	303
Od <i>Czajki</i> do... <i>Czajki</i> w tle	304
Szczątki niedokończonej <i>Mewy</i>	312
Aktualizacja poprzez zmianę <i>decorum</i>	318
Inkrustacja brutalistą, Wiśniewski/Schwab, 2002	319
Czechow „na nowo” przepisany, Szkotak/Crimp, 2007	323
Dygresja VII o „rusyfikacji” Czechowa i o potrzebach teatru współczesnego	327
<i>Trzy siostry</i> Anno Domini 2006	339
Feministyczne <i>One</i>	339
Psychoanalityczne <i>3 siostry</i>	341
Klasyczne <i>Trzy siostry</i>	344
Bardzo różni wujaszkwowie	345
Wypalony wujaszek Grzegorzewskiego, 1993	346

Andrzeja Bubienia „lekkie igraszki z ciężkim naturalizmem”, 1999 ..	349
Ogłoszony wujaszek Jarockiego, 2000	353
<i>wujaszekwania.txt</i> _2004/Pęcikiewicz	358
Dygresja VIII o translacji kultury	365
<i>Wiśniowy sad</i> XXI wieku	367
(Za)chwyt Miśkiewicza	368
Dygresja IX o stereotypie i samowarze	385
Zakończenie	404
Dokumentacja	413
Listy przedstawień zrealizowanych według dramaturgii Czechowa w latach 1903–2009	413
I. Prapremiery z rejestracją głosów krytyki	413
II. Listy premier <i>Mewy</i> , <i>Wujaszka Wani</i> , <i>Trzech siostr</i> i <i>Wiśniowego sadu</i> ..	415
III. Lista premier według utworów Czechowa w układzie chronologicznym	425
Lista przekładów	437
– opublikowanych	437
– niepublikowanych	438
Indeks osób	439
Bibliografia	451
Nota wydawnicza	466